

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

Lausuntopyyntö OKM/5/010/2013

Lausunto hallituksen esityksen luonnoksesta tekijänoikeuslain muuttamiseksi

Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry on vuonna 1954 perustettu kevyen musiikin tekijöiden etujärjestö. Yhdistykseen kuuluu yli 700 jäsentä, ja sen toimenkuvaan kuuluu oikeus- ja sopimusneuvonta, yleinen edunvalvonta sekä kotimaisen musiikin tekemisen tukeminen.

Kiitämme lausuntopyynnöstä ja haluamme lausua asiassa seuraavaa:

Direktiivin 2011/77/EU (suoja-aika) edellyttämät säännökset

Kannatamme sanoitetulle sävellykselle uudella tavalla laskettavan suoja-ajan säätämistä esitetyllä tavalla. Pidämme säännöksen soveltamisen lähtökohtana suoja- aikadirektiivin valmisteluvaiheessa muodostunutta Suomen kantaa, jonka mukaan uutta säännöstä tulee soveltaa suppeasti (ehtojen ja/tai edellytysten toteutuminen tulee selvittää).

Kannatamme myös lähioikeuksien suojan pidentämistä esitetyllä tavalla.

Lisäksi haluamme kiinnittää huomiota terminologian yhtenäistämiseen tekijänoikeuslaissa niin, että termiä *sävellysteos* käytetään, kun käsitellään teosta jossa on mukana sävellys ja sanoitus, ja termiä *sävellys* käytetään, kun tarkoitetaan pelkkää sävellystä (ilman siihen liitettyä sanoitusta).

Selvyyden vuoksi muoto *70 vuotta viimeisenä elossaolevan tekijän kuolemasta* tulisi muuttaa muotoon *70 vuotta viimeisenä elossaolevan tekijän kuolinvuoden päättymisestä*.

Direktiivin 2012/28/EU (orpoteokset) edellyttämät säännökset

Elvis ry katsoo, että ennen orpoteoksen käyttöä olisi tehtävä *yleisen edun mukaista tehtävää hoitavassa laitoksessa* huolellinen selvitys, joka olisi ulotettava kunkin teoslajin ja äänitallenteen lajin osalta tarkoituksenmukaisiin tietolähteisiin. Olisi luontevaa, että tällainen tietolähde olisi kyseisen teoslajin oikeudenhaltijoita edustava tekijänoikeusjärjestö tai järjestöjen verkosto. Jos tekijänoikeusjärjestö toimii tietolähteenä, sille tulee korvata tästä aiheutuneet kustannukset.

Kannatamme ehdotettua orpoteoslakia Suomeen, mutta haluamme kiinnittää huomiota muun muassa musiikin tekijöitä ja kustantajia koskevan tiedon kattavuuteen ja saatavuuteen tekijänoikeusjärjestöistä.

Lähetäjäyritysten ja lehtikustantajien arkistoaineistojen käyttöä koskeva sopimuslissenssisäännös

Teosto on osallistunut vuosina 2010 – 2011 tekijänoikeustoimikunnassa ko. säännöksen luonnosteluun. Teosto myös lausui 16.3.2012 toimikunnan mietinnöstä. Siinä todettiin muun muassa seuraavaa:

- ehdotusta tekijänoikeuslain 25 g §:n muuttamisesta pidettiin tarpeellisenä
- sopimuslissenssi on mietinnössä esitetyn mukaisesti käyttökelpoinen ratkaisu tietyin rajauksin (lissenssillä ei puututa oikeudenhaltijoiden pääasiallisiin markkinoihin)
- pääsääntönä aineistojen käytössä tulee jatkossakin olla oikeudenhaltijoiden ja käyttäjien välinen suora markkinaehtoinen sopimustoiminta
- sopimuslissenssin soveltamisalaa koskeva ajallinen rajausta ja muut sitä koskevat ehdot ovat perusteltuja
- oikeudenhaltijoilla tulee olla mahdollisuus valita halutessaan yksilöllisiä lissensiointiratkaisuja sopimuslissenssiä sovellettaessa

Koska Elvis ry:n näkemykset ovat tässä asiassa Teoston kanssa yhteneväiset, ja koska HE:n kirjaukset uuden säännöksen soveltamisen ehdoista ja rajauksista vastaavat olennaisilta osin Teoston lausunnossa esitettyjä kantoja, Elvis ry kannattaa ehdotettua säännöstä edellä mainitun Teoston lausunnossa tehtyjen linjausten mukaisesti.

Sopimuslissenssikonstruktion vahvistaminen

Pidämme kollektiivihallinnon lähtökohtana vapaaehtoisuutta ja oikeudenhaltijoiden antamia nimenomaisia valtuutuksia oikeuksiensa hallinnointiin. Suhtaudumme varauksellisesti sopimuslissenssien yleistämiseen tai laajentamiseen.

Elvis ry ei kannata sopimuslissenssin perussäännöksen täydentämistä esitetyllä tavalla.

Lainauskorvauspykälän täsmentäminen

Elvis ry kannattaa esitettyä täsmennystä. Täsmennyksen myötä lain sanamuoto vastaa lainsäätäjän alkuperäistä tarkoitusta yksiselitteisesti. Täsmennyksen myötä on selvää, että lainauskorvausta koskevia säännöksiä sovelletaan vain alkuperäiseen tekijään ja hänen perillisiinsä.

Lisäksi

Elvis ry ehdottaa, että selvitetäisiin mahdollisuus muuttaa *musiikin esitysilmoitusten tekeminen pakolliseksi*. Tämä johtaisi tarkempaan tekijänoikeuskorvausten kohdentamiseen oikeille tekijöilleen. Arvioidemme mukaan esitysilmoitusten tekeminen pakolliseksi lisäisi kotimaisen musiikin suhteellista osuutta tilityksissä.

Helsingissä 1. maaliskuuta 2013

Aku Toivonen

toiminnanjohtaja

Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry